MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tat-12 ta' Ottubru, 2004

Citazzjoni Numru. 2609/1998/1

Joseph Grech

Versus

Mario Galea u Joseph Zahra b]ala editur tal-[urnal *In-Nazzjon*

Din il-kaw\a hija dwar libell famu\.

I`-`itazzjoni tg]id illi l-konvenut Mario Galea, fi stqarrija g]all-istampa tas-17 ta’ Novembru 1998, li kienet ippubblikata mill-konvenut l-ie]or b]ala editur tal-[urnal *In-Nazzjon* fil-]ar[a tat-18 ta’ Novembru 1998, kien xandar illi l-attur, identifikat b]ala l-*barman* tal-ka\in laburista tan-Naxxar, t]allas erbat elef lira (Lm4,000) g]al sahra f’anqas minn sena.

Din l-allegazzjoni ma g]andhiex mis-sewwa, u kienet ma]suba biss biex tag]mel]sara lill-attur billi tesponih g]ar-ridikolu u g]ad-disprezz tal-pubbliku. L-attur]ass ru]u offi\ b’din l-allegazzjoni malfamanti u, b]ala l-parti offi\a, g]andu

jedd g]ad-danni li ta]seb g]alihom il-li[i. G]alhekk feta] din il-kaw\a u qieg]ed jitlob illi l-qorti:

1. tg]id illi l-konvenuti taw malafama lill-attur bl-a]bar imsemmija fuq bil-]sieb li jtellfu jew inaqqsu r-reputazzjoni tieg]u; u

2. tikkundanna lill-konvenuti j]allsu lill-attur is-somma li ti[i likwidata b]ala danni biex tag]mel tajjeb g]all-in[urja u g]all-malafama.

Il-konvenut Joseph Zahra ressaq dawn l-e``ezzjonijiet:

1. ma hemm xejn libellu\ jew li jag]ti malafama lill-attur fil-pubblikazzjoni; u

2. il-pubblikazzjoni hija [udizzju dwar l-g]emil ta' l-*ex*-Ministru tas-Sa]]a, u dan huwa *fair comment* mibni fuq fatti li huma sostanzjalment korretti li]ar[u minn rapport ta' bord ta' inkjesta.

Il-konvenut Mario Galea, g]alkemm notifikat bl-atti, ma ressaqx e``ezzjonijiet.

Is-silta li dwarha qieg]ed jilmenta l-attur hija me]uda minn stqarrija g]all-istampa ma]ru[a fis-17 ta' Novembru 1998 mill-konvenut Mario Galea u ippubblikata mill-konvenut l-ie]or fil-]ar[a tat-18 ta' Novembru 1998 tal-[urnal *In-Nazzjon*. L-istqarrija g]andha r-rubrika *Il-Partit Laburista qieg]ed jostor ir-responsabbiltajiet gravi ta' l-*ex*-Ministru tas-Sa]]a Michael Farrugia*, u s-silta fejn jissemma l-attur tg]id hekk:

Il-Partit Laburista qieg]ed ukoll ja]bi r-responsabbiltà ta' l-*ex*-Ministru Michael Farrugia fi]lasijiet ta' eluf ta' Liri f'sahra lil tal-qalba. F'ka\ minnhom, il-*barman* tal-Ka\in Laburista tan-Naxxar t]allas 4,000 Lira *overtime* f'inqas minn sena.

Ma hux kontestat illi l-attur huwa l-*barman* imsemmi fis-silta; ma hux kontestat ukoll illi huwa *canvasser* tat-Tabib Michael Farrugia, u g]alhekk jista' jitqies b]ala "tal-qalba", u li fi\-\mien meta t-Tabib Farrugia kien Ministru tas-Sa]]a l-attur kien ja]dem fid-Dipartiment tas-Sa]]a.

In[iebu provi dwar x'da]]al mis-sahra l-attur fis-snin 1997 u 1998, meta t-Tabib Farrugia kien Ministru tas-Sa]]a: fl-1997 ma kellux d]ul minn sahra u fl-1998 kellu d]ul ta' elf u sitt liri, erbg]a u sebg]in `ente\mu u disa' mille\mi (Lm1,006.749) mis-sahra, wisq anqas mill-erbat elef lira (Lm4,000) imsemmija fl-istqarrija.

Biex tirnexxi l-e``ezzjoni ta' *fair comment* imressqa mill-konvenut Zahra, il-*comment* irid ikun mibni fuq fatti veri. Fil-ka\ tallum, g]alkemm huwa minnu illi l-attur huwa "tal-qalba", u li kellu d]ul minn sahra meta dak li hu "tal-qalba" mieg]u kien responsabbli g]ad-dipartiment fejn kien ja]dem, i`-`ifra murija b]ala d-d]ul ta' l-attur mis-sahra hija wisq esa[[erata.
G]alhekk il-fatt ewlieni tas-silta fejn jissemma l-attur — li t]allas erbat elef lira (Lm4,000) g]as-sahra — ma huwiex fatt veru, u kull kumment fuq dak il-fatt ma jistax jitqies b]ala *fair comment*.
Ma kien ikun hemm xejn libellu\ li kieku ntqal illi xi]add tal-qalba qieg]ed jit]allas erbat elef lira (Lm4,000) g]as-sa]ra, li kieku dan kien minnu, u li jsir [udizzju li dan huwa abbu\. Min jaqra l-pubblikazzjoni jkun jista', bil-fatti kollha quddiemu, jara jaqbilx mal-[udizzju tal-kittieb tal-pubblikazzjoni. Fil-ka\ tallum, i\da, l-attur huwa akku\at illi]a benefi``ju minn abbu\ meta l-benefi``ju li]a kien ferm anqas. Min jaqra l-pubblikazzjoni jasal g]al konklu\joni meta jqis illi l-attur da]]al erbat elef lira (Lm4,000) minn sahra f'anqas minn sena; x'aktarx li jasal g]al konklu\joni o]ra, differenti, jekk ikun jaf li da]]al biss elf lira (Lm1,000).
Il-pubblikazzjoni g]alhekk tag]ti malafama lill-attur g]ax twassal lil min jaqraha biex jag]mel [udizzju dwaru mibni fuq fatti]\iena. L-ewwel talba ta' l-attur sejra g]alhekk tintlaqa'.
G]all-g]anijiet tal-likwidazzjoni tad-danni, il-qorti qieset illi l-attur ma jissemmiex b'ismu u li, fost il-qarrejja ta' *In-Nazzjon*, [urnal li jxaqleb lejn partit politiku u li l-aktar li jaqrawh huma dawk li jappo[[jaw lil dak il-partit, x'aktarx huma ftit dawk li jafu min hu l-*barman* ta' ka\in ta' partit ie]or. Qieset ukoll illi t-*target* ewlieni tal-pubblikazzjoni kien l-*ex*-Ministru tas-Sa]]a, g]alkemm l-attur ukoll huwa implikat b]ala benefi`jarju ta' abbu\. Fid-dawl ta' dawn il-konsiderazzjonijiet il-qorti tillikwida d-danni fis-somma ta' tliet mitt lira (Lm300).
Il-qorti g]alhekk taqta' l-kaw\a billi, wara li ti`]ad l-e``ezzjonijiet tal-konvenut Zahra u tg]id illi bil-pubblikazzjoni msemmija fi`-`itazzjoni l-konvenuti taw malafama lill-attur, tillikwida d-danni g]all-malafama fis-somma ta' tliet mitt lira (Lm300) u tikkundanna lill-

konvenuti flimkien i]allsu lill-attur tliet mitt lira (Lm300) flimkien ma’ l-ispejje\ kollha tal-kaw\a u l-img]ax millum.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------